

Trempats i seduïts

La innovació de les editorials joves, junt amb l'aparició de col·leccions eròtiques, han convertit les llibreries en aparadors de les cobertes més suggestives i efectistes. La imatge de la dona ha esdevingut, en aquest context, un valor gens menyspreable a l'hora de vendre un llibre.

La secretària de *Cool, fresc* en un instant de bogeria.

Potser no fou el primer llibre, però sí que fou almenys el primer gran rebombori. Es deia *Cool, fresc* i l'escrivía un tal Toni Cucarella que potser no passarà a la història de la literatura per aquest llibre. En canvi, l'Editorial Columna feia una veritable entrada de cavall sicilià en un terreny —el disseny de cobertes— que fins llavors era patrimoni de gent com Satué o Fornas.

Hi havia una jove de bandera movent un cul que sortia

d'un vestit arrapat. Fons neutre. Fotografia en blanc i negre, omplint tot l'espai de la coberta.

L'èxit de vendes va ser immediat i el responsable de disseny, Ricard Badia, hauria de contestar una allau de telefonades preguntant per la seva secretària que, com algú es va encarregar de difondre, havia estat la model a manca de professionals que, encara a hores d'ara, resulten massa cares per a les petites editorials.

A partir de llavors, Columna ha mantingut i potenciat una imatge de marca que junt amb una política comercial agressiva —expedició de llibres als bars de moda, per exemple— els ha permès copar un bon segment de mercat jove en un temps rècord. Un concepte gràfic senzill, barat i sociològic. Ricard Badia ho explica: "Hem trencat amb la norma que la coberta ha d'explicar el contingut del llibre i hem apostat per fer sociologia, hi reflectim les vivències

de la gent de Barcelona". Així, les millors *femelles* de certs ambients nocturns —*fashion*, que en diria Badia— s'han immortalitzat a les cobertes de Columna. La reiteració en l'ús de models femenins és tan atribuïble a la tendència a buscar traduccions d'èxit que voregen l'eroticisme, com a la seua visió comercial que, en un recent exemple, els feia utilitzar en *Tempesta d'hivern*, d'Olga Xirinacs, una lànguida nimfa en roba interior.

Sessións fotogràfiques per a col·leccions que es llegeixen amb una sola mà.

Quim Monzó, el pornògraf il·lustrat

T rastocat pel porno, l'escriptor té les seves opinions sobre el *vici*: "Que moltes col·leccions de llibres porno duguin una fotografia a la coberta és curiós. Perquè, precisament, l'avantatge (i el desavantatge) del llibre porno en relació a les revistes, els vídeos o les pel·lícules porno, és precisament aquest: que a la revista, al vídeo o a la pel·lícula, veus els cossos en plena fornicació i amb tot luxe de detalls. El llibre porno això no t'ho dona. Però, en canvi, et dona una cosa que jo no diria que fos

millor (però tampoc pitjor): la possibilitat d'imaginar aquells cossos fornicadors amb les cares i els cossos que vulguis. Aquesta és la gran virtut del porno escrit". I Monzó fa un incís: "Per això resulta xocant que moltes col·leccions porno, en comptes de remarcar aquest caràcter literari de l'objecte —com feien i fan altres col·leccions— col·loquin fotos de senyores i —de tant en tant— senyors, a les cobertes. Ho fan els de Bantham Books, els de la Star, els de la Grove Press en aquelles pallisses victorianes

que editen, els de la Carroll&Graff. Aquí, a Catalunya, dues col·leccions porno fan el mateix: "La Marrana" i "La Piga". Suposo que el motiu és lògic: un cos excitant a la coberta atrau més compradors. Ho trobo redundant, una concessió a l'obvietat, però entenc els motius dels editors. Jo mateix he comprat l'*Opus Pistorum* de Henry Miller publicat a "La Piga" per la foto de la coberta. ¿Hi hauria manera de saber el nom de la model?"

PIT I CUIXA

L'aparició, a finals de 1988, de la col·lecció "La Piga" de novel·la eròtica obre la porta a la definitiva utilització del cos de la dona per a les cobertes. A diferència de Columna, aquesta "primera aposta per la normalització eròtica" s'aplica, segons el fotògraf de la col·lecció, Ri-

cardo S. Velázquez, "partint d'una certa auto-censura, ja que no volem *epatar* ningú". L'adequació a un públic lector "de llibreria, no de quiosc", i, per tant, una concepció d'obra literària *seriosa*, implica un "esforç de contenció" fins i tot quan, segons Ricardo S. Velázquez, es fa una aposta "tan dura" com *Història d'O*. La fotogra-

fia de cossos en blanc i negre l'acosta a Columna però la voluntat que la foto reflecteixi el que passa al llibre marca una subtil diferència.

Subtileza de la qual "La marrana" s'ha limitat a prescindir. Pep Trujillo, dissenyador ara ficat a pintor, va entendre que per marcar un estil calia trobar certes fórmules una mica originals. "Que la foto

de la coberta continui per la solapa indueix a un cert *voyeurisme* del lector i és una manera de trencar el tabú fent que s'atreveixin a obrir-los". Per Trujillo, aquesta és l'única variable realment original de "La marrana" que, al seu parer, pateix la manca de pressupost típica de les petites editorials que fa que no es poden pagar les sessions de

L'altre jardí

FRANCIS WYNDHAM

Petits contes misògins

PATRICIA HIGGSMITH

El carnisser

ALINA REYES

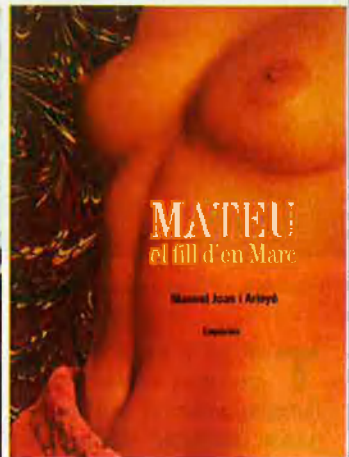

El ball

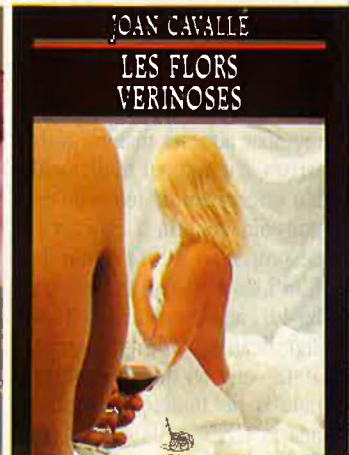
IRÈNE NÉMIROVSKY

Columna llança, manté i expandeix un estil de fer cobertes.

"La piga" inicia un erotisme més sensual que evident.

L'estil directe de "La Marrana" va produir un fort impacte.

I les altres editorials no volen quedar al marge.

fotografia ni les models professionals. L'amiguisme és, en aquestes condicions precàries, una sortida necessària, ja que es fa del tot impossible mantenir una competitiva campanya comercial amb uns pressupostos tan limitats. Trujillo conclou: "Es fa el que es pot, i en aquest sentit

la feina de **Carme Puértolas** té encara més mèrit.

Redefinir el disseny d'Edicions 62 —el *monstre* editorial català per excel·lència— fou per a **Enric Mir** un gran encàrrec. En un mercat atomitzat, de nova i ferotge competència, Edicions 62 perdria quota amb una visió

conservadora de la imatge. Els canvis de coberta es van notar sobretot a les col·leccions: "El confident" i "El balanci". Fotografia a tot color i recerca del realisme. Però una coberta lleument insinuant, *Les flors verinoses*, va estar a punt de provocar un daltabaix. I 62 continua a

mig camí de la innovació i els vicis adquirits. Mentrestant, la fotografia guanya la batalla de la coberta a força de convertir les llibreries en "*monyerries* de disseny on tot passa desapercebut". Després de la dona,... ¡la crisi?

Oriol Malló